

Zemes izmantošanas sektors Eiropā – karstākais punkts Eiropas 2035. gada klimata sarunās

Autors: M.Liopa, avoti: Eiropas Savienības informācijas vietnes

Zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība - *ZIZIMM* jeb starptautiski *LULUCF* ir viens no vissarežģītākajiem un karstākajiem punktiem Eiropas 2035. gada klimata starpmērķu sarunās. Šajā kontekstā tiek lemts par radikālu politikas maiņu - lauksaimniecības un mežsaimniecības apvienošanu vienotā regulatorā un prasību līdz 2035. gadam sasniegt pilnīgu klimatneitralitāti tieši “uz zemes”. Protams, arī mūsu valsts ir iesaistīta šajās peripetijās.

Jaunā AFOLU koncepcija. Lauksaimniecības un ZIZIMM apvienošana līdz 2035. gadam

ES Klimata likuma un pārskatītās ZIZIMM regulas mērķis ir no 2031. gada apvienot divus lielus sektorus - tradicionālo ZIZIMM ar mežu un augšņu dabisko CO₂ piesaisti un emisijas ar lauksaimniecības ne-CO₂ emisijām - Metānu (CH₄) no lopkopības un slāpekļa oksīdu (N₂O) no minerālmēsliem. Šo jauno, apvienoto sektoru dēvē par AFOLU (*Agriculture, Forestry and Other Land Use*). Mēs kārtējo reizi iegūstam jaunu Eiropas nozīmes abreviatūru...Eiropas mērķis ir panākt, lai līdz 2035. gadam AFOLU sektors visā ES būtu pilnīgi klimatneitrāls. Tas nozīmē, ka mežiem un zemei jāpiesaista tik daudz oglekļa, lai pilnībā nosegtu visas lauksaimniecības radītās siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas un nodrošinātu neto nulles bilanci.

Sarunu galvenie strīda punkti un izaicinājumi

Tā kā 2025. gada 5. novembrī ES vienojās par vispārējo 2035. gada mērķi - samazināt kopējās neto emisijas par 66,25–72,5%, sarunās par ZIZIMM un lauksaimniecības lomu ir vērojama milzīga pretestība

Lai sasniegtu mērķi, mežiem ir jāstrādā kā milzīgām "oglekļa sūkļiem". Tomēr reālajā dzīvē, tostarp Latvijā, klimata pārmaiņu dēļ – ar vētrām, mizgraužiem, sausumu un mežu ugunsgrēkiem – mežu spēja piesaistīt oglekli strauji samazinās. Radusies reāla politiskā sadursme, jo vairākas dalībvalstis sarunās pieprasa lielāku elastību un mērķu mīkstināšanu, norādot, ka tās nevar sodīt par "dabas katastrofu izraisītām emisijām". Un tā ir absolūta patiesība, jo Eiropas savienībai jārespektē izmaiņas un galu galā arī valstu tiesības. Nedrīkst automātiski Briseles kabinetos lemt par lietām, kas pašiem lēmējiem bieži vien ir neskaidras un atrautas no realitātes. Ar to Brisele pastāvīgi "izceļas".

Atšķirībā no enerģētikas, lauksaimniecībā nav iespējams pilnībā atteikties no bioloģiskajiem procesiem – govīs turpinās izdalīt metānu, lai kādus dokumentus rakstītu Briselē. Lai lauksaimniecība iekļautos 2035. gada neto nulles rāmī, nepieciešams dramatiski samazināt minerālmēslu lietošanu un, iespējams, samazināt mājlopu skaitu. Ņemot vērā pēdējo gadu lauksaimnieku masveida protestus Eiropā, politiķi baidās noteikt stingrus un saistošus 2035. gada mērķus lauksaimniecībai, jo tas apdraudētu pārtikas drošību un nozares konkurētspēju, ka arī sagrautu jau tā zemo uzticības līmeni politiķiem.

Strīdi skar arī prasības par nosusināto lauksaimniecības augšņu un kūdrāju pārmitrināšanu – *rewetting* - kas ir ātrākais veids, kā apturēt milzīgas CO₂ emisijas. Lauksaimnieki un mežsaimnieki tam pretojas, jo tas izslēdz šīs zemes no aktīvas saimnieciskās darbības. Daudzi pētnieki arī zinātnē balstītos faktos kritizē šo pieeju.

Ko tas nozīmē Latvijai?

Latvijai, kur mežsaimniecība un lauksaimniecība ir ekonomikas balsti, šīs 2035. gada sarunas ir eksistenciālas. Mūsu valsts tādejādi kļūst no piesaistītāja par emitētāju. Vēsturiski Latvijas meži piesaistīja milzīgu apjomu CO₂, taču vecuma struktūras un mežizstrādes intensitātes dēļ pēdējos gados ZIZIMM sektors Latvijā ir kļuvis par neto emisiju avotu. Latvijai sagaidāms milzīgs slogs jau pēc 2030. gada. Ja Eiropas Komisija saskaņā ar plānu noteiks saistošus nacionālos 2035. gada AFOLU mērķus, Latvijai būs jāatrod veids, kā dramatiski palielināt mežu pieaugumu un

oglekļa uzkrāšanu, piemēram, mērķtiecīgi apmežojot mazvērtīgās lauksaimniecības zemes.

Kāds ir risinājums? "Oglekļa lauksaimniecība" jeb *Carbon Farming*

Lai panāktu, ka lauksaimnieki un meža īpašnieki sadarbojas, nevis protestē, Eiropas 2035. gada stratēģijā liels uzsvars tiek likts uz tirgus mehānismiem. Politikā Briselē ļoti baidās no plašiem zemes apsaimniekotāju protestiem. Tiek veidota sistēma, kurā zemnieks vai mežkopis, kurš pielieto klimatam draudzīgas metodes, piemēram, tiešo sēju bez aršanas, precīzo mēslošanu vai koku stādīšanu, saņem oficiālus oglekļa sertifikātus. Šos sertifikātus varēs pārdot citiem uzņēmumiem (piemēram, rūpniecības gigantiem), kas vēlas kompensēt savas neatgriezeniskās emisijas, tādējādi radot jaunu biznesa modeli lauku apvidos. Kā un vai tas strādās realitātē plašos apjomos Latvijā? To, iespējams, visai drīz redzēsim...

Latvijas un Ziemeļvalstu stratēģiskās pieejas

Gatavojoties Eiropas Savienības 2035. gada starpmērķiem un virzībai uz pilnīgu AFOLU - lauksaimniecības un ZIZIMM apvienotā sektora - klimatneitralitāti, Latvijas un Ziemeļvalstu stratēģiskās pieejas krasi atšķiras. To nosaka gan katras valsts vēsturiskā dabas resursu bilance, gan politiskā gatavība ierobežot ekonomiski nozīmīgas nozares.

Latvijas stratēģiskie scenāriji - cīņa ar pāreju no "sūkļa" par emitētāju

Latvijas politikas veidotāji un zinātnieki pašlaik strādā situācijā, kurā vēsturiskais bāzes scenārijs vairs nedarbojas. Lai gan daudzi iebilst, prevalē viedoklis, ka Latvijas meži vecuma struktūras un arī apsaimniekošanas dēļ vairs nespēj dabiski piesaistīt nepieciešamo CO2 apjomu, tāpēc valsts stratēģija ir vērsta uz diviem galvenajiem virzieniem.

Viens ir piesardzīgais jeb ekonomikas saglabāšanas scenārijs. Šajā scenārijā Latvija starptautiskajās sarunās cenšas aizstāvēt savas tradicionālās nozares. Uzsvars tiek likts uz to, ka

lauksaimniecības pārtikas ražošana un mežsaimniecība ir valsts ekonomiskie balsti, kurus nedrīkst upurēt straujai mērķu sasniegšanai. Latvijas pozīcija pieprasa elastību, norādot, ka mežu piesaistes samazināšanos ietekmē dabas procesi - klimata pārmaiņu izraisītas vētras, sausums un kaitēkļi, par ko valsti nevajadzētu sodīt ar finansiālām sankcijām. Tomēr, trūkst stingras, nacionālās intereses atbalstošas nostājas, ko Latvijas politiķiem vajadzētu steidzami mācīties no somiem un zviedriem.

Otrs ir aktīvās bioekonomikas un transformācijas scenārijs. Šis virziens, kas integrēts nacionālajos plānos (NEKP), paredz mērķtiecīgu iejaukšanos zemes pārvaldībā. Tā vietā, lai samazinātu cirtes apjomus valsts mežos, Latvija plāno palielināt oglekļa piesaisti ar tehnoloģiskiem uzlabojumiem - mazvērtīgo lauksaimniecības zemju un krūmāju mērķtiecīgu apmežošanu, mežu meliorācijas sistēmu atjaunošanu, lai paātrinātu koku pieaugumu, un selekcionešu stādmateriāla izmantošanu. Lauksaimniecībā galvenais uzsvars tiek likts uz t.s. "precīzo mēslošanu" un "oglekļa lauksaimniecības" sertifikāciju, mēģinot motivēt zemniekus finansiāli, nevis ar aizliegumiem.

Ziemeļvalstu stratēģiskie scenāriji. Augstās tehnoloģijas un gatavība radikālām reformām

Ziemeļvalstis - Somija, Zviedrija, Dānija un Norvēģija - tradicionāli sevi pozicionē kā klimata politikas pionierus, taču arī to iekšējie scenāriji atšķiras atkarībā no ģeogrāfiskajām īpatnībām.

Zviedrijas un Somijas mežu "maksimizācijas" un BECCS scenārijs

Zviedrijā mežu sektors joprojām darbojas kā milzīgs oglekļa piesaistītājs absorbējot pat līdz 80% no valsts kopējām emisijām. Zviedrijas stratēģija 2035. gada kontekstā balstās uz augstajām tehnoloģijām – proti, BECCS (*Bioenergy with Carbon Capture and Storage*). Viņu scenārijs paredz turpināt aktīvu koksnes izmantošanu bioenerģijā, taču dūmgāzu CO₂ uztvert un iesūknēt pazemes krātuvēs, piemēram, Ziemeļjūrā, tādējādi panākot negatīvas emisijas. Somija savukārt piedzīvo līdzīgu krīzi kā Latvija, kur mežu piesaiste ir kritusies, tādēļ viņu stratēģiskais

scenārijs paredz stingrākus ierobežojumus kūdras augšņu apsaimniekošanā un, iespējams, mežizstrādes apjomu piebremzēšanu.

Dānijai ir ļoti nelielas mežu platības, bet ir ārkārtīgi intensīva lauksaimniecība, kas rada lielāko daļu valsts emisiju. Tāpēc Dānijas stratēģiskais scenārijs ir visagresīvākais Eiropā – viņi ir pirmā valsts pasaulē, kas vienojusies ieviest tiešu oglekļa nodokli lopkopībai - par katru govī vai cūku. Dānijas scenārijs 2035. gadam paredz masveida lauksaimniecības zemju appludināšanu jeb kūdrāju atjaunošanu un pāreju uz augu valsts proteīnu ražošanu, skaidri signalizējot, ka klimata mērķu vārdā pārtikas ražošanas struktūra tiks mainīta piespiedu kārtā. Var jau būt, ka dāņi ir ļoti likumpaklausīga nācija, taču tik stingri noteikumi var sadumpot arī mierīgos Dānijas karalistes zemniekus. Te diez vai noderēs sauklis - “karalistē viss mierīgi...”

Savukārt, Norvēģijai ir "Zemā emisiju līmeņa sabiedrības" scenārijs. Tā kā Norvēģija nav ES dalībvalsts, bet brīvprātīgi koordinē savus mērķus ar Eiropas Klimata likumu, tās stratēģija līdz 2035. un 2050. gadam nekoncentrējas uz klasisku "neto nulli", bet gan uz reālu teritoriālo emisiju samazināšanu par 90–95%. Norvēģijas scenārijs paredz lauksaimniecībā maksimāli elektrificēt visu tehniku un ieviest stingras prasības kūdras ieguves pārtraukšanai, vienlaikus izmantojot savus milzīgos mežu masīvus un finansiālos resursus, lai līdzsvarotu atlikušo “piesārņojumu”.

Kopumā, kamēr Latvija savos scenārijos cenšas sabalansēt ekonomisko izdzīvošanu ar Briseles prasībām un meklē veidus, kā tehniski audzēt mežu produktivitāti, Ziemeļvalstis izmanto vai nu tehnoloģiskos megaprojektus, tādus kā oglekļa uztveršanu rūpniecībā, vai arī ir gatavas politiski sāpīgām reformām, piemēram, nodokļu uzlikšanai lauksaimniekiem.

BECCS tehnoloģiju izmaksas - 2026. gada dati

Bioenerģija ar oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu (BECCS) ir viena no dārgākajām, taču vienlaikus efektīvākajām tehnoloģiskajām metodēm negatīvu emisiju panākšanai. Izmaksas veido trīs galvenie posmi: uztveršana rūpnīcā, transportēšana un ilgtermiņa uzglabāšana pazemē. Saskaņā ar tirgus datiem un

starptautisko oglekļa kredītu platformu, piemēram, *Puro.earth*, informāciju, Eiropā sertificētu BECCS oglekļa piesaistes kredītu cena pašlaik svārstās no 300 līdz 400 eiro par vienu CO2 tonnu. Kāda tad ir tīrā uztveršanas procesa pašizmaksa? izslēdzot transportu un uzglabāšanu, pati CO2 uztveršana lielajās biomasas stacijās izmaksā no 40 līdz 240 eiro par tonnu. Izmaksu amplitūda ir liela, jo process prasa milzīgu papildu siltumenerģijas un elektrības apjomu - tā sauktā "enerģijas nodeva", kas samazina stacijas lietderības koeficientu. Starptautiskā Enerģētikas aģentūra (IEA) lēš, ka, tehnoloģijai attīstoties un sasniedzot rūpnieciskus apjomus - pēc 2030.–2035. gada, BECCS ilgtermiņa potenciālās izmaksas varētu kristies līdz 60–200 eiro par CO2 tonnu. Liela mēroga projekti prasa miljardos mērāmas subsīdijas. Piemēram, Lielbritānijas *Drax* BECCS megaprojekta kopējās izmaksas patērētājiem 25 gadu dzīves ciklam tiek lēstas ap 31,7 miljardiem mārciņu

Iespējas Ziemeļvalstu pieeju īstenot Latvijā

Ziemeļvalstu modeļu - BECCS integrāciju rūpniecībā vai lauksaimniecības aplikšana ar nodokļiem - tieša pārņemšana uz Latviju saskaras ar nopietniem tehnoloģiskiem, ģeoloģiskiem un ekonomiskiem šķēršļiem. Tomēr pastāv atsevišķi adaptācijas virzieni.

Tehnoloģiskā pieeja – Zviedrijas un Somijas modelis

Zviedrija plāno uztvert CO2 savās lielajās celulozes un bioenerģijas rūpnīcās un uzglabāt to Ziemeļjūras izsmeltajos naftas laukos. Latvijā tomēr ir ģeoloģiskais strupceļš. Mūsu valstī ir izcili labi slāņi gāzes uzglabāšanai, piemēram, Inčukalns, un vēsturiski tika pētītas iespējas šeit uzglabāt sašķidrinātu CO2. Tomēr Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai un jaunākie pētījumi liecina, ka pastāvīgu CO2 uzglabāšanas vietu (CCS) izveide Latvijas teritorijā pašlaik ir ekonomiski nepamatota un efektivitāte ir pārāk zema. Alternatīva varētu būt t.s. CCU - uztveršana un izmantošana. Tā kā Latvija nevar viegli iesūknēt CO2 pazemē, valsts stratēģiskais fokuss ir vērsts uz CCU. Tas nozīmē uztvert CO2 no lielajiem emitētājiem, piemēram, *Schwenk* Latvija cementa rūpnīcas vai lielajām biomasas koģenerācijas stacijām, un nevis to uzglabāt, bet pārvērst jaunus produktus –

sintētiskajā aviācijas degvielā jeb e-degvielā, plastmasā vai zaļajā metanolā, sadarbojoties ar attīstāmo ūdeņraža ekosistēmu.

Radikālā nodokļu pieeja - Dānijas modelis

Dānijas pieeja – ieviest tiešu oglekļa nodokli lopkopībai – Latvijā šobrīd ir praktiski neiespējama politisku un sociālo iemeslu dēļ.

Tas ir totāls konkurētspējas apdraudējums. Dānijas lauksaimniecība ir ārkārtīgi intensīva un ar augstu pievienoto vērtību, savukārt Latvijas lauku saimniecības ir finansiāli vājākas un vairāk atkarīgas no tiešajiem ES maksājumiem. Nodokļa ieviešana Latvijas govīm iznīcinātu vietējo piena un gaļas nozari, pārvietojot ražošanu uz valstīm ārpus Eiropas - tā sauktā "oglekļa noplūde".

Latvijas alternatīva ir motivācija, nevis sodi. Tā vietā, lai kopētu Dānijas nodokļus, Latvija cenšas pārņemt Ziemeļvalstu pieredzi "oglekļa lauksaimniecībā". Proti, izmantot Eiropas struktūrfondus, lai maksātu zemniekiem par tiešo sēju, kūdrāju appludināšanu vai precīzo mēslošanu, tādējādi radot brīvprātīgu un ekonomiski stimulējošu sistēmu.

Hibrīdmodelis?

Ziemeļvalstu tīro tehnoloģiju – BECCS - un nodokļu modeļu tieša ieviešana Latvijā nav reālistiska augsto izmaksu (300–400 €/t) un vietējo ģeoloģisko ierobežojumu dēļ. Latvijas reālākā iespēja ir hibrīdmodelis. Tas ir uztvertā oglekļa izmantošana (CCU) eksportspējīgu e-degvielu ražošanai, apvienojumā ar dabas procesu uzlabošanu - mērķtiecīga mazvērtīgo zemju apmežošana un meža selekcijas uzlabošana.

CCU un CCS projekti Latvijas rūpniecībā

Kamēr Latvijas ilgtermiņa klimata stratēģija neparedz valstiska mēroga CCS tīklu izveidi līdz 2030. gadam, privātais sektors jau ir spēris pirmos soļus un uzsācis reālus CCU - oglekļa izmantošanas - un CCS – uzglabāšanas - projektus.

Viens no tādiem ir SCHWENK Latvija megaprojekts Brocēnos. Brocēnu cementa rūpnīca ir kļuvusi par pionieri visā Baltijā. 2025. gadā uzņēmums sekmīgi palaida pirmo oglekļa uztveršanas testa iekārtu jeb demo vienību, kas ik dienas uztver aptuveni 2 tonnas

CO₂. Gala lēmumu par investīcijām plānots pieņemt 2027. gadā. Mērķis ir līdz 2030. gadam uzbūvēt pilna mēroga rūpnīcu, kas spēs uztvert 800 000 tonnu CO₂ gadā, pilnībā dekarbonizējot cementa ražošanu. Projekta kopējās izmaksas pārsniedz 500 miljonus eiro, un piesaistīts ES Inovāciju fonda līdzfinansējums. Tā kā Latvija CO₂ pazemē neuzglabās, *SCHWENK Latvija* ir apvienojusies aliansē ar Lietuvas un Ziemeļvalstu partneriem - *Akmenės cementas*, *KN Energies*, *Mitsui O.S.K. Lines* u.c.. Plāns paredz uztverto gāzi pa cauruļvadiem vai dzelzceļu transportēt uz Klaipēdas ostu, no kurienes ar specializētiem kuģiem nogādāt uz pastāvīgām Ziemeļjūras pazemes krātuvēm Norvēģijā.

Kādi ir finansiālie atbalsta mehānismi Latvijas lauksaimniekiem?

Lai motivētu Latvijas zemniekus pāriet uz "oglekļa lauksaimniecību" un palīdzētu sasniegt AFOLU sektora mērķus, ir pieejami divi galvenie finansējuma avoti – valsts un Eiropas publiskais atbalsts un privātais oglekļa tirgus.

Kopējās lauksaimniecības politikas – KLP - ietvaros lauksaimnieki saņem tiešos maksājumus par klimatom labvēlīgām praksēm. Tas ietver finansējumu par augsnes minimālo apstrādi - tiešo sēju bezaršanas tehnoloģijā, starpkultūru audzēšanu, kas piesaista slāpekli un oglekli augsnē, un "precīzo mēslošanu". Latvijas Lauku atbalsta dienests administrē mērķtiecīgas programmas saimniecību modernizācijai. Piemēram, ir atvērta 8 miljonu eiro programma, kas sedz izmaksas biogāzes ražošanai - kūtsmēsļu metāna uztveršanai, saules paneļiem un energoefektivitātes paaugstināšanai.

Privātais oglekļa kredītu tirgus ir papildu peļņa

Latvijas lauksaimnieki arvien aktīvāk iesaistās privātajās programmās, piemēram, eAgronom oglekļa programmā. Šī programma nesen ir saņēmusi starptautisko Verra VCS reģistrāciju saskaņā ar stingro VM0042 metodoloģiju. Ja zemnieks maina augu seku, sēj starpkultūras un samazina degvielas/minerālmēsļu patēriņu, augsnē tiek iesprostots CO₂. Šis apjoms tiek zinātniski izmērīts, un zemniekam tiek izsniegti oglekļa sertifikāti – kredīti.

Šos kredītus eAgronom platformā pērk lielas korporācijas, kas vēlas kompensēt savu nospiedumu. Parasti 70% no kredīta vērtības nonāk tieši zemes īpašniekam, nodrošinot stabilus papildu ienākumus - vairākus desmitus eiro par katru piesaistīto CO2 tonnu - papildus standarta ražošanai.

Kādas tehnoloģijas mēra oglekli lauksaimniecības augsnē?

Lai pircēji brīvprātīgajā oglekļa tirgū būtu droši, ka viena tonna CO2 tiešām ir iesprostota augsnē, klimattehnoloģiju uzņēmumi, kā eAgronom sadarbībā ar starptautiskajiem partneriem Regrow un South Pole, izmanto kombinētu pieeju, ko dēvē par MRV (*Measurement, Reporting and Verification*) sistēmu. Pretēji mītam, ka visu var noteikt no satelīta, pamatā joprojām ir fiziska augsnes zondēšana. Īpašas, ar GPS aprīkotas mašīnas laukā paņem augsnes paraugus noteiktā dziļumā - parasti līdz 30 cm. Laboratorijā, izmantojot t.s. "sausos sadedzināšanu", tiek precīzi noteikts kopējais organiskā oglekļa (SOC) daudzums. Tā kā katru gadu rakt augsni visos laukos ir pārāk dārgi, fizisko paraugu dati tiek ievadīti sarežģītā datorprogrammā – bioķīmiskajā modelī. Šis modelis simulē augsnes mikroorganismu darbību, augu sakņu izdalījumus un oglekļa apriti atkarībā no augsnes tipa - māls, smiltis - un mitruma līmeņa. Satelīti - piemēram, ES *Sentinel* - nepārtraukti skenē Latvijas laukus. Tehnoloģija mēra augu zaļo masu - NDVI indeksu, lai noteiktu, vai zemnieks tiešām ir iesējis starpkultūras, kad tieši lauks ir apstrādāts un vai uz tā pēc ražas novākšanas ir atstātas salmu atliekas. Zemnieks digitālajā kartē reģistrē katru traktora braucienu, patērēto dīzeļdegvielu un precīzu minerālmēslu daudzumu. Algoritmi aprēķina bilanci - vai augsnē piesaistītais ogleklis ir lielāks par traktora izmesto dūmu apjomu.

Kādas prasības jāizpilda meža īpašniekiem Latvijā?

Meža oglekļa kredītu programmās, ko Latvijā piedāvā tādas platformas kā *Arbonics* vai *Ecobase/SIA Palus*, meža īpašnieki var gūt papildu ienākumus - vidēji Latvijā mežs piesaista ap 6 tonnām CO2 uz hektāru gadā. Lai kvalificētos starptautiskajiem sertifikātiem, piemēram, *Verra*, ir jāizpilda vairāki stingri nosacījumi.

Papildināmības princips - šis ir vissvarīgākais noteikums. Kredītus nevar saņemt vienkārši par to, ka jums pieder mežs, kas jau

dabiski aug. Īpašniekam ir jāpierāda, ka viņš veic papildu darbības, kas palielina CO2 piesaisti virs parastā līmeņa.

Un, protams, ir jāievēro virkne nosacījumu:

Apmežošana - jauna meža stādīšana uz lauksaimniecības vai krūmāju zemes. Svarīga prasība – šī zeme nedrīkst būt bijusi reģistrēta kā mežs pēdējos 25 gadus.

Uzlabota meža apsaimniekošana - cirtes aprites cikla pagarināšana, piemēram, koku ciršana 10–15 gadus vēlāk nekā likumā noteiktais minimālais vecums, atteikšanās no kailcirtēm par labu izlases cirtēm, vai mazvērtīgu audžu aizstāšana ar augstvērtīgākiem skujkokiem.

Pastāvības un saistību periods - mežs ir ilgtermiņa projekts.

Īpašniekam ir jāpaziņo par plānotajām cirtēm. Ja mežu piemeklē ugunsgrēks vai mizgrauži, kredīti netiek zaudēti, jo sistēma izmanto "buferfondu" - daļa kredītu tiek iesaldēti kā apdrošināšana pret dabas katastrofām.

Minimālās platības ierobežojumi - lai administratīvās un satelītu mērījumu izmaksas atmaksātos, uzņēmumi parasti nosaka minimālo platību. Apmežošanas projektos Latvijā tie ir vismaz 1 līdz 5 hektāri vienlaidu platības.

Dokumentācija un datu atklātība - meža īpašniekam reizi gadā jāiesniedz aktuālie Valsts meža dienesta (VMD) datu bāzes faili, lai verificētāji ar satelītu palīdzību un datu analīzi varētu pārliicināties par koku krājas reālo pieaugumu.

Šie mehānismi nodrošina, ka gan zemnieks, gan meža īpašnieks Latvijā tiek integrēti Eiropas jaunajā klimatneitralitātes sistēmā, saņemot reālu naudu no privātā kapitāla, kas, iespējams, palīdzēs valstij pildīt kopīgos mērķus, ko mums pieprasa Brisele.